

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

5. ročník

Výkonový štandard

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.

Žiak:

1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.

1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.

2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.

2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.

II. Pochopiť obsah textu.

Žiak

1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.

1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu.

1.3 dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber.

1.4 dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.

2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.

2.2 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek.

3.1 si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek.

4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.

4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.

III. Pochopiť kompozíciu textu.

Žiak:

1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní.

1.2 dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.

2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.

IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

Žiak:

- 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné).
- 2.1 dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- 2.2 dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu.
- 2.3 dokáže vysvetliť úlohu slovies v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise.
- 2.4 dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu.
- 2.5 dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.

PÍSANIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

- 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.
- 2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.

II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

Žiak:

- 1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu.
- 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti.
- 2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti.
- 2.3 dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru.
- 2.4 dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému.
- 2.5 dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť.
- 3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.

III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.

Žiak:

- 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
- 2.1 dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte.
- 2.2 dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte.
- 2.3 dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte.
- 3.1 pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.

IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.

Žiak:

- 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu.

V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

Žiak:

- 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte.
- 1.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

Žiak:

- 1.1 dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre.
- 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.

VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

Žiak:

- 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexicológie, morfológie, syntaxe a slohu.
- 2.1 dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
- 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte.
- 3.1 dokáže napísať čistopis.

HOVORENIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

- 1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty.
- 2.1 dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.
- 2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť.
- 2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému.
- 2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.
- 3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
- 4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
- 4.2 v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu.
- 5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.

II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

Žiak:

- 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.

III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

Žiak:

- 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.

IV. Štylizovať text.

Žiak:

- 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
- 2.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
- 2.2 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
- 3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.

V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

Žiak:

- 1.1 sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať.
- 2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku.

LITERÁRNA ZLOŽKA

BÁSEŇ, PIESEŇ

Žiak

- ✓ dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton a vyhľadať ich v neznámom texte.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte.
- ✓ dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton.
- ✓ dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

BÁSEŇ, PROZAICKÝ TEXT

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem nonsens.
- ✓ dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu.
- ✓ dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu.
- ✓ dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

FILMOVÁ/TELEVÍZNA ROZPRÁVKA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu.
- ✓ dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
- ✓ dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára

ĽUDOVÁ POVEŠŤ; AUTORSKÁ POVEŠŤ; LEGENDA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť pojmy ľudová povešť, autorská povešť a legenda.
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povešťou a autorskou povešťou.
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiely medzi povešťou a legendou.
- ✓ dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende.
- ✓ dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela.
- ✓ dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
- ✓ dokáže vymyslieť povešť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.

NÁUČNÁ LITERATÚRA; ENCYKLOPÉDIA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia.
- ✓ dokáže na základe analýzy odlíšiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť.

- ✓ dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii.
- ✓ dokáže vytvoriť encyklopedické heslo.
- ✓ dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel.
- ✓ dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍSMENNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá	50 -60 plnovýznamových slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového hodnotenia sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybne napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Vnútoraná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútoraná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: <u>Ríchlý</u> chlapec mal <u>ríchlý</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiacia stupnica			
DIKÁTY		PÍSOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov
Poznámka:			
- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Např.: <u>Ríchlý</u> chlapec mal <u>ríchlý</u> krok. = 1 chyba - Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.			

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

6. – 7. ročník

Výkonový štandard

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.

Žiak:

- 1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.
- 1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.
- 2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.
- 2.2 dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.

II. Pochopiť obsah textu.

Žiak:

- 1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.
- 1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodiť pointu.
- 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
- 2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich stylistický význam.
- 2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná.
- 3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch.
- 4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
- 4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.
- 4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.
- 4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.
- 5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.
- 5.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.

III. Pochopiť kompozíciu textu.

Žiak:

- 1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.
- 1.2 dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec.

- 1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi.
- 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).

IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

Žiak:

- 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.
- 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
- 2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu.
- 2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet.
- 3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
- 3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviek v texte.

PÍSANIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

- 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
- 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
- 2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.

II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

Žiak:

- 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
- 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru.
- 2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky.
- 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy.
- 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.

III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.

Žiak:

- 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie.
- 1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
- 1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.
- 2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.
- 3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku

IV. Štylizovať jednoduché vety.

Žiak:

- 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.

1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.

1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.

V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

Žiak:

1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich.

1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte.

2.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu.

2.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte.

3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

Žiak:

1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre.

2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.

VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

Žiak:

1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.

1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.

2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.

2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.

2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.

3.1 dokáže vytvoriť čistopis.

4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť

HOVORENIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.

2.1 si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.

2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.

2.3 dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.

2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.

- 3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
- 4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
- 5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky.
- 6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.
- 7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.
- 8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.

II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov.

Žiak:

- 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.

III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

Žiak:

- 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.

IV. Štylizovať text.

Žiak:

- 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.
- 2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.
- 3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.
- 3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.
- 4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.

V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

Žiak:

- 1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu.
- 1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk.
- 1.3 dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li.
- 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.

LITERÁRNA ZLOŽKA

BÁSEŇ; PROZAICKÝ TEXT

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad.
- ✓ dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky.
- ✓ dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu.
- ✓ dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte.
- ✓ dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

BÁJKA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť pojem bájka.
- ✓ dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

BÁJ; POVIEDKA; BALADA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov.
- ✓ dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela.
- ✓ dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
- ✓ dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní.
- ✓ dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- ✓ dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície.
- ✓ dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania.

- ✓ dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak.
- ✓ dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

DOBRODRUŽNÁ LITERATÚRA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra.
- ✓ dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

ROZHLASOVÁ ROZPRÁVKA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou.
- ✓ dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky.
- ✓ dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky.
- ✓ dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
- ✓ dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický.
- ✓ dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.

BÁSEŇ; POPULÁRNA PIESEŇ

Žiak

- ✓ dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť.
- ✓ dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom.
- ✓ dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte.
- ✓ dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým.
- ✓ dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo.

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍSOMNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
6. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 -70 plnovýznamových slov	2	✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 -80 plnovýznamových slov	2	✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.

Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Vnútorná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápleтка, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby sloví, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citoslovie. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: <u>Ríchly</u> chlapec mal <u>richly</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		PÍSOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov
Poznámka:			
- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Např.: <u>Ríchly</u> chlapec mal <u>richly</u> krok. = 1 chyba - Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.			

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

8. – 9. ročník

Výkonový štandard

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.

Žiak:

1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.

1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.

2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.

II. Pochopiť obsah textu.

Žiak:

1.1 dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.

1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodiť hlavnú myšlienku.

2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich stylistický význam.

2.2 dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť stylistický význam jazykových prostriedkov v texte.

3.1 dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek.

4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.

4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.

III. Pochopiť kompozíciu textu.

Žiak:

1.1 rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.

1.2 rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.

1.3 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.

2.1 dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu.

2.2 dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.

IV. Pochopiť gramatickú formu textu.

Žiak:

1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu.

2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.

- 2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu.
- 2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie).
- 3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.
- 3.2 dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu zámen a častíc v texte.

PÍSANIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

- 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
- 2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.

II. Organizovať text z hľadiska kompozície.

Žiak:

- 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.
- 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.
- 2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.
- 2.3 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.
- 3.1 dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii.
- 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov

III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.

Žiak:

- 1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie.
- 2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.

IV. Štylizovať jednoduché vety.

Žiak:

- 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
- 1.2 dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu.
- 1.3 dokáže správne tvoriť vety so záporom.
- 2.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.
- 2.2 dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu.
- 2.3 dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.

V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

Žiak:

- 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte.
- 2.1 dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte.
- 3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.

Žiak:

- 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.
- 2.1 dokáže aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.

VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.

Žiak:

- 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
- 2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.
- 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu.
- 2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.
- 3.1 dokáže vytvoriť čistopis.
- 4.1 dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným.
- 4.2 dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.

HOVORENIE

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.

Žiak:

- 1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.
- 2.1 si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
- 2.2 dokáže samostatne plynulo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.
- 2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému.
- 3.1 dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.
- 4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.
- 5.1 dokáže plynulo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky.
- 6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.
- 7.1 dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.

II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov.

Žiak:

1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.

III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.

Žiak:

1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.

IV. Štylizovať text.

Žiak:

1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.

2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.

2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.

3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.

4.1 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.

4.2 dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.

4.3 dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.

V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.

Žiak:

1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať.

1.2 dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi.

2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov.

2.2 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.

LITERÁRNA ZLOŽKA

BÁSEŇ, LYRIKA: LYRICKÉ DIELO, LÚBOSTNÁ LYRIKA, PRÍRODNÁ LYRIKA, SPOLOČENSKÁ LYRIKA, REFLEXÍVNA LYRIKA; MODLITBA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky.
- ✓ dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.
- ✓ dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.
- ✓ dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

EPIKA: EPICKÉ DIELO; DETEKTÍVNY ROMÁN; BIOGRAFICKÝ ROMÁN; DIEVČENSKÝ ROMÁN; HISTORICKÝ ROMÁN; DOBRODRUŽNÝ ROMÁN, ROMÁN VO FORME DENNÍKA; VEDECKO-FANTASTICKÁ LITERATÚRA; LITERATÚRA FAKTU; POPULÁRNO-VEDECKÁ LITERATÚRA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.
- ✓ dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.
- ✓ dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť.
- ✓ dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
- ✓ dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní.
- ✓ dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- ✓ dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície.
- ✓ dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

DRÁMA: DRAMATICKÉ DIELO; TRAGÉDIA, KOMÉDIA, ČINOHRA

Žiak

- ✓ dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- ✓ dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.
- ✓ dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov.
- ✓ dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru.
- ✓ dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi.
- ✓ dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický.
- ✓ dokáže vytvoriť krátky dramatický text.
- ✓ dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť.
- ✓ dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie.
- ✓ dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍSOMNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
8. ročník	4	✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka	81 -90 plnovýznamových slov	2	✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka	91 -100 plnovýznamových slov	2	✓ výklad ✓ úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového hodnotu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný

	čistopis.
Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Vnútorňá forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútorňá stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletká, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.
Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovies, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad –

	vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.
--	--

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napr.: <u>Ríchl</u> y chlapec mal <u>ríchl</u> y krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		PÍSOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov
Poznámka:			

- Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Ríchly chlapec mal ríchly krok. = 1 chyba
- Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

